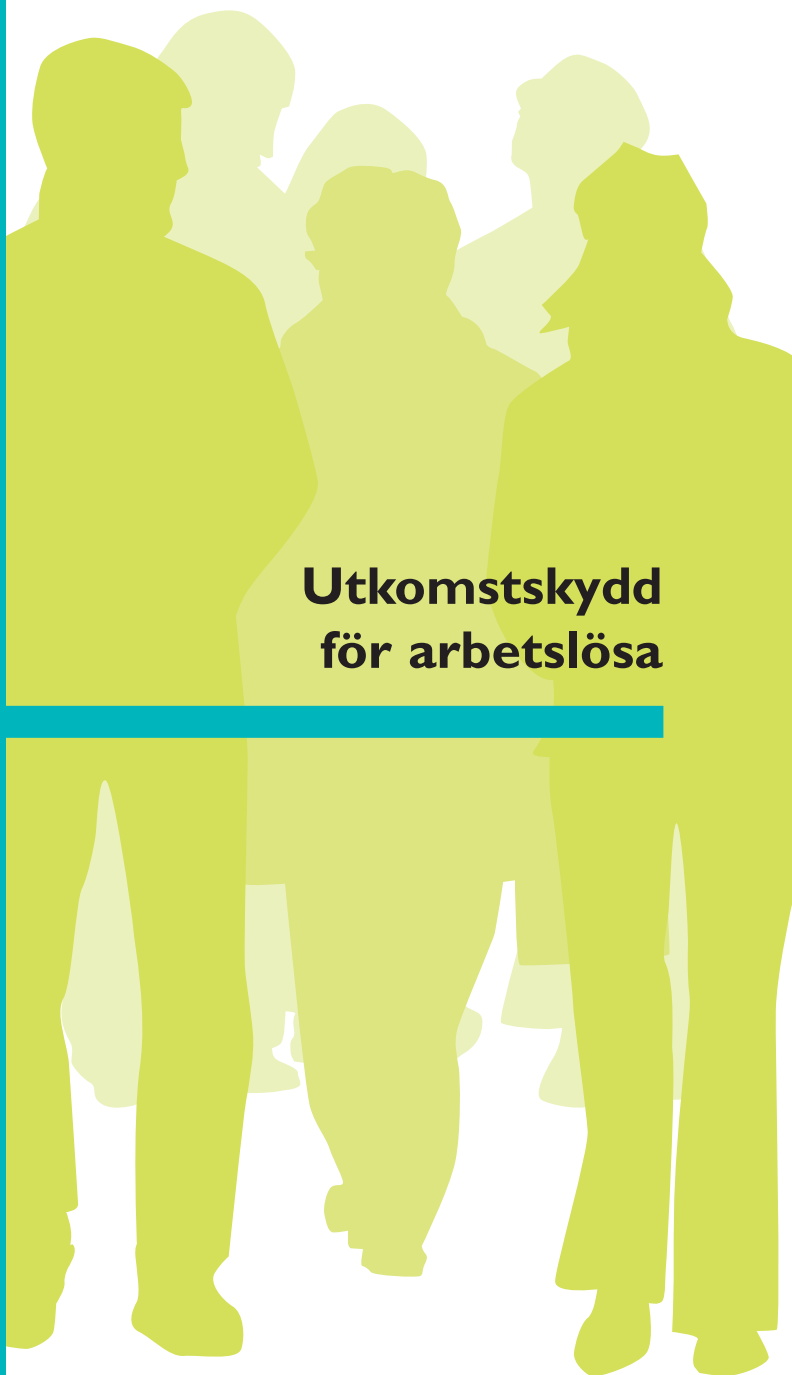

ARBETSSÖKANDE

**Utkomstskydd
för arbetslösa**

www.mol.fi

Arbets- och näringsbyrån

Arbetslösa arbetssökandes rättigheter och skyldigheter

De som anmält sig som arbetslösa arbetssökande har rätt

- till den arbetskraftsservice som arbets- och näringsbyrån (TE-byrån) erbjuder och under lagenliga förutsättningar till utkomstskydd för arbetslösa
- att tillsammans med TE-byrån utarbeta en sysselsättningsplan
- att tillsammans med TE-byrån utarbeta en aktiverings- eller integrationsplan, om personen uppfyller kraven

De som får arbetslöshetsförmån kan bland annat

- studera som bisyssla
- delta i frivillig- eller talkoarbete
- göra en kortvarig och tillfällig utlandsresa
- bedriva företagsverksamhet som bisyssla eller arbeta på deltid

Arbets sökande som får eller ansöker om arbetslöshetsförmån är skyldig att

- söka heltidsarbete och stå till arbetsmarknadens förfogande
- ta emot erbjudet arbete och erbjuden utbildning
- delta i sysselsättningsfrämjande service och andra tjänster som TE-byrån erbjuder
- på kallelse av TE-byrån inställa sig till en intervju med arbets sökande
- delta i utarbetande och revidering av en sysselsättningsplan eller en aktiverings- eller integrationsplan
- delta i verkställandet av sysselsättningsplanen eller aktiverings- eller integrationsplanen
- vara anträffbar för TE-byrån och se till att jobsökningen är i kraft

Ytterligare
upplysningar fås
hos TE-byrån eller
på adressen
www.mol.fi.

Service nummer för utkomstskydd för arbetslösa 010 19 4912

Olika former av utkomstskydd för arbetslösa

Arbetslöshetsförmån betalas för att trygga försörjningen för arbetslösa arbetssökande under den tid då de söker nytt arbete eller deltar i sysselsättningsfrämjande service. Arbetslöshetsförmånerna är inkomstrelaterad dagpenning, grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd.

TE-byrån undersöker de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för att få arbetslöshetsförmån och lämnar ett arbetskraftspolitiskt utlåtande till den som betalar förmånen. Betalaren – Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan – undersöker övriga villkor för att få förmånen.

Inkomstrelaterad dagpenning

För att sökanden ska få inkomstrelaterad dagpenning krävs att arbetsvillkoret för löntagare eller företagare uppfylls och att sökanden tillräckligt länge varit medlem i en arbetslöshetskassa. Förmånen beviljas och betalas ut av den arbetslöshetskassa där sökanden är medlem. Den inkomstrelaterade dagpenningen utgörs av en grunddel och en förtjänstdel. Förtjänstdelen bestäms utgående från personens löneinkomster.

Grunddagpenning

Grunddagpenning betalas till dem som uppfyller arbetsvillkoret för löntagare eller företagare, men som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa eller som inte uppfyllt arbetsvillkoret under medlemstiden. Förmånen beviljas och betalas av Folkpensionsanstalten.

Arbetsmarknadsstöd

För att få arbetsmarknadsstöd krävs inte tidigare anställning eller medlemskap i arbetslöshetskassa. Arbetsmarknadsstöd betalas till arbetslösa som inte uppfyller arbetsvillkoret och som därför inte har rätt till dagpenning, samt till dem vars rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört då den maximala betalningstiden för dagpenning har gått ut. Förmånen beviljas och betalas av Folkpensionsanstalten.

Arbetsmarknadsstöd betalas enligt behovsprövning, så sökandens egna samt makens/makans eller sambons eller föräldrarnas inkomster sänker stödbeloppet.

Betalning av utkomstskydd för arbetslösa

Utkomstskydd för arbetslösa betalas till arbetslösa arbetssökande i åldern 17–64 år. Även de som fyllt 65 år kan i vissa situationer ha rätt till arbetslöshetsförmån. Förmånen betalas för fem dagar i veckan.

Ytterligare upplysningar:

www.mol.fi, www.fpa.fi, www.tyj.fi

Giltighetstiden för jobsökningen

Ett ovillkorligt krav för att få arbetslöshetsdagpenning och arbetsmarknadsstöd är att personen har anmält sig till TE-byrån som sökande av heltidsarbete. Jobsökningen träder i kraft den dag personen har anmält sig som arbetssökande vid TE-byrån. I första hand ska man registrera sig som arbetssökande elektroniskt via webbtjänsten.

Registrera dig som arbetssökande via webben.

Jobsökningen måste vara i kraft under hela arbetslöshetsperioden, också under sysselsättningsfrämjande service. TE-byrån bestämmer när jobsökningen ska förnyas och om detta till exempel kräver ett arbetssökanden besöker TE-byrån personligen.

Utkomstskyddet för arbetslösa är vederlagspliktigt

För att få utkomstskydd för arbetslösa måste den arbetslösa personen aktivt söka arbete och utbildning. Dessutom ska han eller hon vid behov söka sig till och delta i sysselsättningsfrämjande tjänster och åtgärder.

Sök arbete eller utbildning aktivt.

Om personen utan giltig orsak

- vägrar att ta emot arbete som anvisas av TE-byrån eller erbjuds av en arbetsgivare eller vägrar att delta i arbetskraftspolitisk utbildning,
- säger upp sig/blir uppsagd från arbetet eller avbryter/avstängs från arbetskraftspolitisk utbildning eller
- genom eget förfarande orsakar att ett anställningsförhållande inte uppstår eller att han eller hon inte blir antagen till utbildning,

kan följden bli en 30, 60 eller 90 dagar lång tid utan ersättning (s.k. karens) eller att arbetslöshetsförmånen avbryts tills vidare (skyldighet att vara i arbete).

Sysselsättningsplanerna är bindande

I sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen (aktiverings- och integrationsplan) kommer TE-byrån och arbetssökanden tillsammans överens om sysselsättningsmålen samt om de tjänster och åtgärder som stödjer en aktiv jobbsökning och främjar arbetssökandens möjligheter till arbete eller utbildning. I planen avtalas bl.a. om arbetspraktik, arbetslivsträning, arbetsprövning och andra sysselsättningsfrämjande tjänster.

Om personen uteblir från ett möte för utarbetande eller revidering av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen, föreläggs en tidsperiod utan ersättning som är minst 15 dagar. Tiden utan ersättning fortsätter tills sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen har utarbetats eller reviderats, om inte dröjsmålet beror på TE-byrån.

Om personen låter bli att genomföra sysselsättningsplanen kan följden bli att utkomstskyddet för arbetslösa avbryts för en viss tid eller tills vidare.

Sökanden måste alltid på förhand meddela om förhinder att inställa sig till ett möte för utarbetande eller revidering av sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.

Sysselsättningsfrämjande service

Om den sysselsättningsfrämjande servicen har överenskommit i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter den, kan arbetssökanden ha möjlighet att få förhöjd inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning, eller förhöjt arbetsmarknadsstöd. Dessutom kan ersättning för uppehälle betalas under tiden för de flesta sysselsättningsfrämjande tjänsterna.

Sysselsättningsfrämjande service

- arbetskraftspolitisk vuxenutbildning
- arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

- arbetspraktik, arbetslivsträning och arbetsprövning
- arbets- och utbildningsprövning
- s.k. jämställbara åtgärder för invandrare
- arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte

Arbetsmarknadsstödet: begränsningar, väntetid, resebidrag

Personer under 25 år utan yrkesutbildning

Om en under 25-årig ung person utan yrkesutbildning får arbetsmarknadsstöd, måste han eller hon söka till minst tre alternativa utbildningar vid varje gemensam elevantagning på våren och på hösten.

Försummelse att delta i den gemensamma elevantagningen utan giltig orsak leder till att personen förlorar sitt arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet tills vidare. Vågrän att delta i yrkesutbildning eller avbrytande av utbildningen utan giltig orsak eller avstängning på grund av eget handlande leder också till att personen förlorar sitt arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet tills vidare.

Arbetsmarknadsstödet väntetid

Under arbetsmarknadsstödet väntetid, som är 5 månader, har personen inte rätt till arbetsmarknadsstöd vid arbetslöshet.

Om personen deltar i sysselsättningsfrämjande service, exempelvis arbetspraktik, betalas för den här tiden arbetsmarknadsstöd.

Arbetsmarknadsstöd som resebidrag

Till en person som är berättigad till arbetsmarknadsstöd och som tar emot en anställning utanför sin pendlingsregion kan betalas arbetsmarknadsstöd som resebidrag. Betalningen av stödet baserar sig på TE-byråns prövning.

TE-byrån ska alltid informeras om företagsverksamhet och studier.

Företagares utkomstskydd för arbetslösa

TE-byrån undersöker om en person över huvud taget kan anses vara en företagare inom ramen för systemet med utkomstskydd för arbetslösa. Beslutet överensstämmer inte nödvändigtvis med exempelvis skatteförvaltningens beslut. Vid utvärderingen beaktas personens eventuella

- FöPL- eller LFöPL-försäkring
- arbete i ett företag
- ägarandel och en familjemedlems ägarandel
- personens ställning i företaget.

Företagare som är sysselsatta på heltid med företagsverksamhet har inte rätt till arbetslöshetsförmåner. TE-byrån avgör om personen är sysselsatt på heltid.

Studerandes utkomstskydd för arbetslösa

Studerande på heltid har inte rätt till arbetslöshetsförmåner. TE-byrån undersöker om personen ska anses vara heltidsstuderande.

Stödjande av frivilliga studier

På basis av en arbetskraftspolitisk bedömning som TE-byrån gör kan dock frivilliga studier som arbetssökande bedriver stödjas med arbetslöshetsförmån.

För att frivilliga studier ska kunna stödjas med arbetslöshetsförmån förutsätts bland annat att

- stödandet av studierna i väsentlig mån förbättrar arbetssökandens förutsättningar att få arbete
- studierna är heltidsstudier
- stödandet av studierna har avtalats i sysselsättningsplanen eller den plan som ersätter sysselsättningsplanen.
- arbetssökanden har fyllt 25 år.

Ytterligare upplysningar om stödjande av studier fås hos TE-byrån.

Utkomstskydd för arbetslösa som lider av arbetsoförmåga eller sjukdom

En arbetsoförmögen person kan vara registrerad som arbetssökande vid TE-byrån.

Om personen får sjukdagpenning eller annan ersättning som betalas på basis av arbetsoförmåga, kan han eller hon vanligtvis inte få arbetslöshetsförmån. Även partiella förmåner som betalas på basis av arbetsoförmåga måste alltid meddelas till Folkpensionsanstalten eller arbetslöshetskassan. TE-byrån ska underrättas om sjukledighet eller vård på sjukhus.

Kom också ihåg detta i samband med utkomstskydd för arbetslösa

Utlandsresor under en arbetslöshetsperiod

Arbetslösa arbetssökande kan utan att förlora utkomstskyddet för arbetslösa resa till utlandet för högst sex dagar då förmån betalas under ungefär ett år. Man ska på förhand underrätta TE-byrån om resan och tidpunkten för den samt lämna kontaktinformation.

Jobsökning inom EU/EES

De som får inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning kan söka arbete under tre månader i ett annat EU/EES-land utan att förlora sin dagpenning i Finland. Personen ska underrätta TE-byrån och arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten om att han

eller hon reser till ett EU/EES-land för att söka arbete.

Besvär i ärenden som gäller utkomstskydd för arbetslösa

Man kan inte anföra besvär över ett arbetskraftspolitiskt utlåtande som har utfärdats av TE-byrån. Besvär kan däremot anföras över ett beslut som arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten fattat på basis av ett arbetskraftspolitiskt utlåtande. Beslutet utfärdas när den arbetssökande har ansökt om arbetslöshetsförmån.

Besluten kan överklagas hos besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden och nämndens beslut kan överklagas hos försäkringsdomstolen.

Utkomstskyddsombud

Vid varje närings-, trafik- och miljöcentral finns ett utkomstskyddsombud som har till uppgift att övervaka att de arbetskraftspolitiska utlåtandena inom verksamhetsområdet är lagenliga och enhetliga.

Allmän rådgivning om frågor som gäller utkomstskydd för arbetslösa ges alltid i första hand på TE-byrån eller via de riksomfattande servicenumren.

www.ely-centralen.fi

TE-byrån
betjänar i första
hand i frågor
som gäller
utkomstskydd
för arbetslösa.

Jobblinjens servicenummer

Personkunder

Anmälan som arbetssökande,
lediga jobb, ändring av uppgifterna
om jobsökningen, TE-byråernas tjänster,
vägledning för e-tjänster på webben.

010 19 4905
jobblinjen@te-byran.fi

Utbildningsrådgivning

010 19 4902
utbildningsradgivning@te-byran.fi

Rådgivning om omställningsskydd

010 19 4910
jobblinjen@te-byran.fi

Rådgivning om utkomstskydd för arbetslösa

010 19 4912

Samtalspriser

Samtal till nummer som börjar med 010 19:
från trådtelefon lokalnätavgift; från mobiltelefon mobiltelefonavgift.

www.mol.fi

Folkpensionsanstalten
Arbetslöshetskassornas Samorganisation

www.fpa.fi
www.tyj.fi

Arbets- och näringsbyrå

TE002r 8/2010 Edita Prima Oy